

NÉVJEGY: Némethy Irén 90 esztendősen, a Nők Lapja főszerkesztője volt csaknem 30 éven át, 1987-ig. Egy milliomos emlékirata – a *Nők Lapja főszerkesztője voltam* címmel írta meg emlékiratát. (A „milliomos” szó az újság példányszámára utal.) Férje, dr. Marthényi József egy nagy építőipari cég vezető jogtanácsosaként vonult nyugdíjba, közel négy évtizede élnek együtt. Született: 1919. augusztus 8-án a szabolcsi Nyírácsádon.

Az életben maradás technikáról, életstratégiáról, stílusról, magatartásról kérdeztük ezúttal Tordai Terit, dr. Lux Elvirát és Némethy Irént, akiknek így együtt 237 évnyi a tapasztalatuk. (Hubay Miklós, Makk Károly és Konrád György 248 év tapasztalatával segítettek minket egy tavalyi lapszámunkban.) Most három olyan kivételes asszonnyal találkoztunk, akik kitérték szívük ajtaját.

Ha bánt is valami, azon túl leszek

– Az élet tulajdonképpen nem más, mint vakáció a születéstől a halálig, ezt olvastam valahol – mondja egykori főszerkesztőnk. – De hogyan tölti el az ember? Van-e életkedve, jól választ-e a dolgokban? Egy alkalommal Tatay Sándor íróval találkoztam a szerkesztőségben, aki nagy tenyérjös volt. Az életem tele van tragédiákkal, mondta, de én ezeket ép ésszel, ép bőrrel, ép lélekkel átvészelem. És igaza volt, mert az én életemben annyi rossz történt, hogy egy elefánt is összeroskadt volna tőle.

Némethy Irén szemben ül velünk elegáns, tűzpiros blúzában, fekete nadrágban. Fiatal lányként inkább nem evett, csak hogy vásárolhasson egy-egy csinos ruhát. Most, túl az ebédfőzésen, leugrott a nem túl közeli cukrászdába, hogy minket csuda finom rétesrel, pogácsával lepjen meg, és mosolyogva hozza a feketekávéját. Ily kivételes rendezettséget, harmóniát ritkán lát az ember.

– Nézd, én tanultam önuralmat. Azt, hogy önzetlennek, bátornak kell lenni, és hogy az ellenség előtt ne alázkodj meg. És ha a hatalom bánt, ne fecsegg, ne áruld el a bajtársaidat. Betartottam. Beléptem most ebbe a nagyon érdekes életkorba – meséli. Nem mondja ki, mennyi, de nyilván a közelgő, tiszteletreméltóan kerek évszámról van szó. – Pillanatnyilag nem sokat gondolok rá, ezt igazán őszintén mondom, mert egészséges vagyok. Naponta sétálok, főzök, takarítok, felhozom és átnézem a három napilapot, lépést tartok a kortárs irodalommal, *Spirót, Nádaszt, Esterházyt, Závodát* olvasok. Tulajdonképpen 68 éves korom után fedeztem fel az életet, mert addig csak a munkámnak él-

tem, amely hobbi volt és életem legfontosabb tartozéka. Most az a legfontosabb, hogy van egy kis kulipintyómk, kis faházunk Szentendrén, ahol megtermelem az évi főzelékünket, a cukkinit, a zöldbabot, a borsót. És csodálok minden kis elvetett magot, amelyből sarjad egy élet. Csak ajánlani tudom minden öreg embernek: örüljön a fákknak és a virágoknak, és mindennek, ami él és zöld! Mert felüdít, és ez nagyon jó.

– Az élet oly rövid, minden félóráért is kár, amit elrontunk. Én annak is örülök, ha süt a nap, és látok egy mosolygó embert vagy egy szép kisgyereket. Ha nem így lenne, nagyon boldogtalan lennék. Nem lenne érdemes élnem. Mindezt örököltam. És a nehéz helyzetekből valahogy – erővel, ésszel, lelki erővel – ki kell kerülnöm. Meg kell találni azt a kicsi jót, aminek örülni tud az ember. *„Jaj, de szép paprikát hoztál!”* – mondom *Jóskának*, a férjemnek. És örülök neki, ha a töltött paprika sikerült és ízlik. Lehetne ezt úgy is felfogni: a fene egye meg, megint itt van ez a rohadt paprika és a főzés! De én nem így érzem. Ráadásul a csúnya, durva dolgokat nem szeretem, nem az én világom. Rendeztünk nálunk egy ebédet, tizenketten ültünk asztalhoz. Nagyon elfáradtunk, de örültünk, mert remekül sikerült. Tudod, én szeretek örömet szerezni, jót tenni, lehet, hogy ez szokatlan mánia, de így van. Úgy gondolom, jó, ha az ember igyekszik igazságosan élni és nem bántani másokat. Boldogtalan, ha dajkálja magában a sérelmeit. Engem is bántott néha pár dolog, de megpróbáltam megőrizni a lelki egyensúlyomat. A bosszú nem boldogít. És az ember törődjön a környezetével, ne tegyen olyasmit, ami azoknak rossz, vagy nem tetszik. Nem szeretem magam körül sem a diszharmóniát, sem a rendetlenséget.

– Művészet már, ha valaki hosszan és örömben él. Csak kevesek értenek ehhez!

– Én nem adtam föl. Ahogy nyugdíjba mentem a Nők Lapjától, másnap már el is felejtkeztem arról, mit dolgoztam. Engem ugyanis nem a főszerkesztői rangom vagy az íróasztalom tett emberré! Azt gondoltam, teljesen másfajta életet kell kezdenem. Az emlékiratomat megírtam, amely részben a Nők Lapja története is. Büszke vagyok rá, hogy ez az újság *még ma* is humánus értéket képvisel! Az irodalom mindig nagyon fontos volt számomra, az írókat olvasva sok mindent megfogadtam. Ez segített elviselni a velem történt igazságtalanságokat, meg Auschwitzot (*lásd fogollyszám, jobb felső kép*), ahol apámat, mamámat és a húgomat is megölték. Ott sokan nekirohantak a drótnak, és meghaltak. Ezt én soha nem tettem volna meg.

Némethy Irén tanyán született, édesanyja keresztet írt a saját neve helyett, édesapja két elemi végzet. Maga intézte a sorsát. A rendőrfőkapitánytól kért kihallgatást 1939-ben (!) azzal: neki adjanak útlevelet Párizsba – ha itthon nem engedik egyetemre járni –, mert orvos akar lenni. Auschwitz felszabadítása után gazdag francia fogolytársnője felajánlotta: finanszírozná párizsi tanulmányait. Nem fogadta el, mert vannak szavak, melyeket csak magyarul tud megérteni. – *„Javíthatatlan idealista vagy!”* – jött a válasz. És ebben azóta sem sokat változott.